

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

The Academic Leadership of School Administrators that Affecting Teacher's Inspiration
to Perform Under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area 1

อัมพิกา สุธาโพชน¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพรัตน์ ชัยเรือง² ดร.วันฉัตร ทิพย์มาศ³
Umphika Suthaphot¹ Asst. Prot. Dr. Nopparat Chairueang² Dr. Wanchat Tippamas³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครู และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงบันดาลใจในการปฏิบัติของครู กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 285 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าที่ 0.98 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านกระบวนการสร้างการตัดสินใจร่วมกันขององค์กร และด้านการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
2. แรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านทัศนคติที่ดีต่อผู้บริหารและองค์กร และด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 สามารถร่วมกันพยากรณ์แรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครูได้ 3 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการสร้างข้อตกลงร่วมกันของ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ แรงบันดาลใจ การปฏิบัติงานของครู

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Master of Education Program in Educational Administration Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

³Course teacher in Master of Education Program and Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Program Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

³ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีทักษิณอาชีวศึกษา

³Director of Technology Thaksin Vocational College

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: อัมพิกา สุธาโพชน, meangarm@gmail.com

รับเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564 แก้ไข 11 มิถุนายน 2564 ตอปรับ 13 มิถุนายน 2564

องค์การ และด้านการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ สร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบดังนี้ $Y' = 1.267 + .115 (X_1) + .200 (X_3) + .405 (X_4)$ และสมการพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐานดังนี้ $Z' = .139 (X_1) + .259 (X_3) + .526 (X_4)$ ซึ่งสามารถพยากรณ์แรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานได้ร้อยละ 73.10

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the academic leadership of school administrators, 2) study the teachers' performance aspirations, and 3) the academic leadership of the school administrators that influence the motivation. Mind in teacher's practice the sample group consisted of 285 teachers under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office, Region 1, Academic Year 2019. The instrument was used as an estimation scale questionnaire. The confidence value was analyzed using Cronbach's alpha coefficient formula, the value was 0.98. The statistical package was used for data analysis. by frequency distribution, Percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression analysis. The results of

The research were as follows:

1. The academic leadership of the school administrators in general was at a high level. When considered individually, found that, The supporting of teaching and learning are in the highest average, followed by organizational decision-making processes. Then, followed by building up of a learning organization has the lowest average.

2. Overall teachers' performance aspirations were at a high level. When considered individually, it was found that Responsibility was the highest average, followed by positive attitude towards executives and the organization. And the atmosphere that contributes to the operation has the lowest average.

3. Academic leadership of school administrators affects teachers' performance aspirations. Under the Office of Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area 1, they were able to jointly predict teachers' aspirations in 3 aspects: promotion and teaching support; in terms of creating a mutual agreement of the organization and the creation of a learning organization Generate a forecast equation in raw score format as follows: $Y' = 1.267 + .115 (X_1) + .200 (X_3) + .405 (X_4)$ and forecast equation in standard score format as follows: $Z' = .139 (X_1) + .259 (X_3) + .526 (X_4)$, which can predict 73.10 percent of job inspiration.

Keywords: Academic leadership, Inspiration, Teacher performance

กุ่มิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการในการสร้างควมเจริญ และเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทยได้ให้ความสำคัญกับสถานศึกษาเพราะเป็นหน่วยงานที่เป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการศึกษา คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่วางไว้ การจัดการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับงานด้านวิชาการนับเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารงานวิชาการอยู่ที่การสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ งานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียนจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้นำทางด้านวิชาการ เพราะจะสามารถบริหารจัดการองค์การทางการศึกษาให้

ประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ (อัศนีย์ สุกิจใจ, 2560, หน้า 23) กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การ เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลในการบังคับบัญชา มอบหมายงานให้บุคคลในกำกับดูแลให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์การ และจำเป็นต้องติดต่อประสานงานกับบุคคลอื่นอยู่เสมอ การจัดการเรียนการสอนนั้นจำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีความรอบรู้ทางด้านวิชาการทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการย่อมสามารถบริหารปรับปรุงพัฒนาและส่งเสริมวิชาการให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

การทำงานให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารจะต้องนำเอาภาวะผู้นำทางวิชาการมาใช้เพื่อให้ครูผู้สอนเกิดแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงาน เพราะแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานเป็นส่วนสำคัญในการทำให้งานภายในองค์กรสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย ผู้บริหารทุกระดับนอกจากจะมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายวางแผนงาน จัดองค์กร วิจัยสั่งการ ประสานประโยชน์ของบุคคลและองค์กร ตลอดจนเป็นตัวอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาแล้ว สิ่งสำคัญที่ผู้บริหารจะสัมผัสได้ก็คือ การโน้มน้าวจิตใจของผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานให้ประสานสามัคคีให้ความเข้าใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งผู้บริหารต้องมีความสามารถในการสร้างบรรยากาศการบริหารองค์การให้เกิดแรงบันดาลใจ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเข้ามามีส่วนร่วมทำงานโดยมีแรงบันดาลใจซึ่งจะทำให้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุผลสำเร็จ การสร้างบรรยากาศจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานพอใจมีความสุขในการทำงาน มีความรู้สึกอบอุ่นเมื่ออยู่ในที่ทำงาน เพื่อที่จะนำองค์การไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นแรงบันดาลใจที่มาจากชีวิตจริง จึงถือเป็นแรงบันดาลใจที่มีค่าและมีความหมาย ด้วยลักษณะสำคัญของแรงบันดาลใจที่เป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้ประสบความสำเร็จและนำไปสู่จุดหมายที่วางไว้ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของแรงบันดาลใจที่ผู้บริหารจะต้องสร้างขึ้นให้กับบุคลากรภายในองค์กร เพื่อเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้ไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

การที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการจะมีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเกิดแรงบันดาลใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร ให้ความในการทำงานด้วยความตั้งใจ อุทิศเวลาในการทำงานกระตือรือร้น และมีความมานะอุตสาหะ ผู้วิจัยมีความสนใจในเรื่องดังกล่าว จึงได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ขึ้น

คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู อยู่ในระดับใด
2. แรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู อยู่ในระดับใด
3. แนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงบันดาลใจในการปฏิบัติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 เป็นอย่างไร

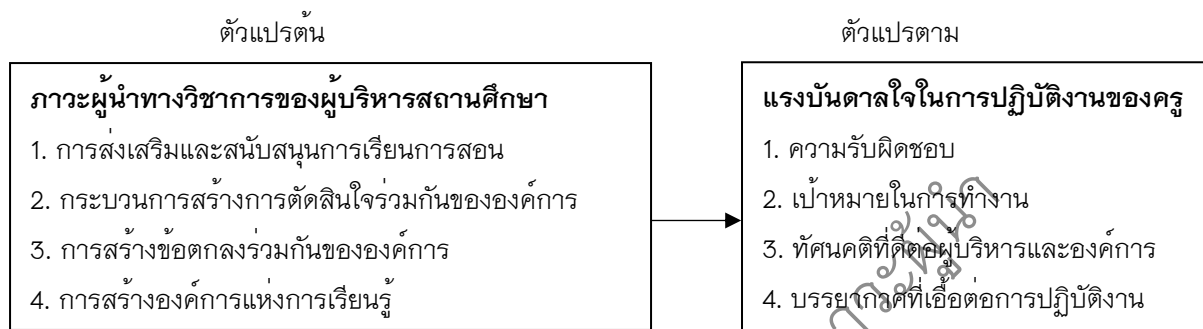
ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1

2. เพื่อศึกษาแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1

3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงบันดาลใจในการปฏิบัติของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวนทั้งหมด 1,107 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษานี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวนทั้งหมด 285 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) เทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียนและสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยโปรแกรมสุ่มจำนวนทั้งสิ้น 285 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ
- ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นลักษณะแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา 5 ระดับ ตั้งแต่มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด
- ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครู เป็นลักษณะแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา 5 ระดับ ตั้งแต่มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ในการอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลยื่นต่อผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามโดยจัดทำกรเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้รูปแบบออนไลน์
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จัดกระทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงบันดาลใจของครู ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = .469) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับ มากทั้ง 4 ด้าน โดยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = .495) รองลงมา คือ ด้านกระบวนการสร้างการตัดสินใจร่วมกันขององค์การ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .537) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .469)
2. แรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = .410) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = .428) รองลงมาคือ ด้านทัศนคติที่ดีต่อผู้บริหารและองค์การ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .507) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .538)
3. ตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อแรงบันดาลใจของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ตัวแปร คือ การส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน (X_1) การสร้างข้อตกลงร่วมกันขององค์การ (X_3) และการสร้างองค์การ แห่งการเรียนรู้ (X_4) โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ $Y' = 1.267 + .115(X_1) + .200(X_3) + .405(X_4)$ และสมการพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐานดังนี้ $Z' = .139(X_1) + .259(X_3) + .526(X_4)$ โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ($R = .857$) ซึ่งสามารถพยากรณ์แรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานได้ร้อยละ 73.10 ($R^2 = .731$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ได้นำนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาวิเคราะห์เชื่อมโยงผลการดำเนินงานจัดการศึกษาในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการกำหนดเป็นกรอบ แนวทางในการบริหารจัดการ เพื่อสร้างให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภัสสร พันธา (2560, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของภัลลรา ชูเสน (2556, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรศิริ ประสพบุญ (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดกระบี่ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา ลือสวัสดิ์ (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศของ Nancy J. Brown and W. Kimryn Rothmell (2019) ได้ศึกษาการเปลี่ยนไปสู่การเป็นนักวิชาการ: บทบาทของที่ปรึกษาและผู้บริหาร พบว่า การเปลี่ยนไปสู่ความเป็นผู้นำทางวิชาการทำให้เกิดการเรียนรู้ที่จะใช้ทักษะใหม่ ๆ การฝึกสอนความเป็นผู้นำของผู้บริหารเป็นการฝึกอบรมส่วนบุคคลที่ถูกนำมาใช้มากขึ้นเพื่อเร่งการเริ่มต้นใช้งานผู้นำที่มีประสิทธิภาพ กรณีศึกษาในโรงเรียนหลายแห่งการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงขั้นต้นของทักษะความเป็นผู้นำโดยผู้นำสถาบันใหม่ 1 คนในช่วง 2 ปีแรกในบทบาทผู้นำทางวิชาการ การเปลี่ยนผ่านของนักวิชาการจะเข้ามามีบทบาทและโดยใช้สถานการณ์จากการฝึกฝนเป็นประจำในตำแหน่งนี้เรียนรู้ที่จะรวมหลักการผู้นำหลักเข้ากับกิจกรรมประจำวันของการบริหาร ส่วนงานการเปลี่ยนไปสู่ความเป็นผู้นำทางวิชาการเกี่ยวข้องกับ การเปลี่ยนแปลงคือการเปลี่ยนแปลงที่สามารถเร่งขึ้นและประยุกต์ใช้กับความซับซ้อนมากมายผ่านการฝึกสอนโดยและการเจตนาประยุกต์ใช้หลักการของพฤติกรรมศาสตร์และจิตวิทยา เช่นเดียวกับนักกีฬาที่มีผลงานสูงได้รับการฝึกสอนนักวิชาการชั้นยอดสามารถได้รับการฝึกฝนทักษะที่ช่วยเพิ่มเกมของเขาหรือเธอและมีส่วนช่วยในการสร้างทีมที่ชนะ

2. จากการวิจัยพบว่า แรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการพัฒนาระบบบริหารจัดการหน่วยงานทุกระดับได้มาตรฐาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภายในและภายนอก มีการทำงานแบบบูรณาการ มีการประสานส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญในการสร้างเป้าหมายในการปฏิบัติงานให้ครู เพื่อเป็นการกำหนดทิศทาง การดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ ให้ครูรับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองรวมทั้งการมองข้ามผลประโยชน์ส่วนตน และเสียสละเพื่อส่วนรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของดุขุฎิ โยเหลา (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินผลจากการชมภาพยนตร์เพื่อสร้างแรงบันดาลใจของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า การชมภาพยนตร์มีผลให้เกิดแรงบันดาลใจ โดยแรงบันดาลใจนี้ หมายถึงแรงบันดาลใจหลังจากชมภาพยนตร์แล้ว ประกอบด้วยประเด็นหลัก (Core categories) 3 ประเด็น คือ แรงส่งไปสู่เป้าหมาย แรงในตนเอง และแรงรับจากผู้อื่น โดยที่แรงส่งไปสู่เป้าหมาย ประกอบด้วยไฟจุดประกายตามฝัน หมายถึง ความรู้สึกกระตุ้นที่เกิดขึ้น

ในขณะนั้นที่ต้องการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกกระตุ้นให้ไปสูเป้าหมาย ความรู้สึกที่ก่อให้เกิดกำลังใจ ทำตามเป้าหมายที่เคยตั้งไว้ และความต้องการฝ่าฟันที่จะทำให้สำเร็จ หมายถึง ความรู้สึกที่จะทำให้ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ ส่วนแรงในตนเอง ประกอบด้วย การเข้าใจความหมายในชีวิต การมีความหวัง การอดทนไม่ยอมแพ้ และความตั้งใจอย่างแน่วแน่ ในขณะที่แรงบันดาลใจอื่น หมายถึง การมีพลังที่เกิดจากความรักที่ได้รับ ประกอบด้วยความรักของพ่อและแม่ และความรักจากคนแปลกหน้า แรงบันดาลใจจึงเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของตัวแปรแฝง นั่นคือ บุคลิกภาพการมีอุดมการณ์ และการถ่ายทอดทางสังคมด้านการมีเป้าหมาย ตามลำดับจากสำคัญมากที่สุดผลลัพธ์ที่สำคัญของตัวแปรแฝงแรงบันดาลใจคือแรงจูงใจในการลิขิตตนเอง โดยมีน้ำหนักของตัวแปรบ่งชี้ที่สำคัญ คือการลิขิตตนเองจากแรงจูงใจภายใน การสร้างแรงบันดาลใจที่เกิดขึ้นมีผลต่อพฤติกรรมที่ดีในอนาคต และสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศของ Milyavskaya (2011, p. 17) ศึกษาถึงอิทธิพลของลักษณะแรงบันดาลใจและแรง บันดาลใจในเป้าหมายต่อความก้าวหน้าของเป้าหมาย ผลการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพแบบเปิดเผย และลักษณะแรงบันดาลใจ ส่งผลต่อความก้าวหน้าของเป้าหมาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จากการวิจัยพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ตัวแปร คือ การส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน (X_1) การสร้างข้อตกลงร่วมกันขององค์การ (X_3) และการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ (X_4) โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ $Y' = 1.267 + .115 (X_1) + .200 (X_3) + .405 (X_4)$ โดยสามารถทำนายภาวะผู้นำทางวิชาการต่อแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ได้ร้อยละ 73.10 ทั้งนี้เนื่องจากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำงานให้ประสบความสำเร็จ เพราะเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานให้แก่ครู และยังเป็นส่วนสำคัญในการทำให้งานภายในองค์กรสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิโปรตโรจน์อิฎกุล (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการสร้างบารมี รองลงมาคือ การสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นชาวปัญญา และด้านการดำเนินถึงเอกัตบุคคล ตามลำดับ เช่นเดียวกับงานวิจัยของปิยพร บุญใบ (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และแนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วยด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษาด้านการวัดและประเมินผล และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 4 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 89.10 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของพยากรณ์เท่ากับ ± 0.15623

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ควรนำภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไปใช้ในการกำหนดนโยบายการสร้างและพัฒนาผู้บริหารรุ่นใหม่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

จากผลการศึกษาและสังเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการจากครูในสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน 2) ด้านกระบวนการสร้างการตัดสินใจร่วมกันขององค์การ 3) ด้านการสร้างข้อตกลงร่วมกันขององค์การ และ 4) ด้านการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ องค์ประกอบดังกล่าวเป็นรูปแบบภาวะผู้นำที่มีความเหมาะสมกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ทำให้ครูซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดขององค์กรมีความสุข ส่งผลต่อการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน ซึ่งสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารอยู่ในระดับมาก ด้านที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพึงส่งเสริมและดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความยั่งยืนด้านการบริหารวิชาการ คือ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน นอกจากนั้นยังควรพัฒนาและสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักให้ความสำคัญ และพัฒนาด้านการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีความจำเป็นในการส่งเสริมให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษา พัฒนา และส่งเสริมงานด้านวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ครูเกิดแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงาน

จากการศึกษา และสังเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครูมีตัวแปร 3 ตัว คือ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการสร้างข้อตกลงร่วมกันขององค์การ และด้านการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นผู้บริหารจึงควรปฏิบัติและรักษามาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการทั้งด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการสร้างข้อตกลงร่วมกันขององค์การ และด้านการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นระบบ นอกจากนั้นผู้บริหารควรศึกษาพัฒนา และให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างการตัดสินใจร่วมกันขององค์การ ให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีส่วนสำคัญในการบริหารองค์การจนทำให้ครูรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ อันจะส่งผลต่อการสร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า การหาแนวทางพัฒนาในการสร้างแรงบันดาลใจให้ครู จึงได้มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดต่าง ๆ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารของสถานศึกษาขนาดต่าง ๆ กับการสร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครู

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของครู และหารูปแบบหรือแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมให้บุคลากรเกิดแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐวุฒิ จันทร์โสภาน. (2554). *การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภฤกษ์ โยเหลาและคณะ. (2556). *การประเมินผลจากการชมภาพยนตร์เพื่อสร้างแรงบันดาลใจของนิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประภัสสร พันธธา. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ในจังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ปิยพร บุญใบ. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรศิริ ประสพบุญ. (2560). *สภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดกระบี่*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ภัสรา ชูเสน. (2556). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- วิโปรต วจน์อธิกุล. (2561). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สุจิตรา ลือสวัสดิ์. (2560). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- อัศนีย์ สุกิจใจ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา*. *วารสารวิจัยพุทธศาสตร์*. Online.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W.. (1970). *Education and Psychological Measurement*. New York: Minisota University.
- Milyavskaya et.al (2011). *Inspired to get there: The effects of trait and goal inspiration on goal progress*. Personality and Individual Differences.
- Nancy J. Brown and W. Kimryn Rathmell. (2019). *Transformation to Academic leadership: the Role of Mentorship and Executive Coaching*. Consulting Psychology Journal: Practice and Research.